

KURTULUŞ SAVAŞINA HAZIRLIK DÖNEMİ

Mondros Ateşkes Antlaşması imzaladığı sırada Suriye cephesinde olan Mustafa Kemal, İstanbul' geldi, bir süre sonra Samsun ve Doğu Karadeniz'de Rum - Türk çatışmalarını önlemek amacı ile 9. Ordu Müfettişi olarak gönderildi. Samsun'a ç kinca halkı işgallere karşı milli bilinci uyandırma için Havza'ya geçti.

HAVZA GENELGESİ (28 MAYIS 1919)

Mustafa Kemal tüm idarecilere (askeri ve sivil gönderdiği telgrafta yurdumuzun işgal altında olduğu ve halkın işgallere karşı protesto ve mitinglerle organize edilmeleri istenmiştir.

AMASYA GENELGESİ (22 Haziran 1919)

Maddeleri

Vatanın bütünlüğü ve milletin bağımsızlığı tehlikededir.

*İstanbul Hükümeti galip devletlerin etkisi altında bulunduğu sorumluluklar gereğini yerine getirememektedir. Bu duru milletimizi yok olmuş tanıtıyor.

Milletin bağımsızlığını yine milletin azim ve kararlılığı kurtaracaktır.

* Milletin kararını verebilmesi için her türlü e ve denetimden uzak kendi kendine rahat davranabilen bir kurul oluşturulacaktır.

* Bunun için herkesin güvenini kazanmış üç k seçilecektir.

Bu temsilciler Anadolu'nun en güvenli yeri Sivas'a gizlice geleceklerdir.

Amasya Genelgesi ile, Kurtuluş Savaşı'nın amacı, gerekçesi ve yöntemi belirlenmiştir. İlk defa milli egemenlikten söz edilmiş ve İstanbul Hükümetine ve işgallere karşı çıkılması istenmiştir. Bu belge yayımlandıktan sonra Mustafa Kemal geri çağrılmış, gitmemiş ve askerlikten istifa etmiştir.

YORUM: Mustafa Kemal gelecekte yapacağı devrimin ilk sinyallerini vermiştir

ERZURUM KONGRESİ(23 Temmuz - 7 Ağustos 1919)

Doğu Anadolu'da Ermeni devletinin kurulmasına engel olmak isteyen Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti tarafından düzenlendi. Bu yüzden toplanış şekli bölgeseldir. Ancak; aldığı kararlar bütün yurdu ilgilendirdiğinden millidir.

Kararları: Millî sınırlar içinde vatan bir bütündür, parçalanamaz. (Misak-ı Millî'nin Temeli atıldı.) Manda ve himaye kabul edilemez.Azınlıklara toplumsal dengemizi bozucu ayrıcalıklar verilemez. Kuva-i Millîye'yi amil, millî iradeyi hâkim kılmak esastır.Doğu illerinin ve bütün vatanın bağımsızlığını Osmanlı Hükümeti sağlayamazsa bunun gerçekleşmesi için geçici bir hükümet kurulacaktır.Bu kongrede ilk kez bir hükümetin kurulması gerekliliğinden söz edilmiştir. Doğu illerinin birliği de sağlanmıştır. Millî bir kongre hazırlıklarını yapmak üzere Temsil Kurulu seçildi. Başkanı da Mustafa Kemal oldu. İlk defa manda ve himaye reddedilerek azınlıklara haklar verilemeyeceği belirtildi.

BALIKESİR VE ALAŞEHİR KONGRELERİ (1919)

Bölgesel olan bu kongreler, Yunan işgallerine karşı alınacak tedbirleri görüşerek, Batı Cephesi'nin kurulmasını kolaylaştırdı.

SİVAS KONGRESİ (4 - 11 Eylül 1919)

Toplanmasına Amasya Genelgesinde karar verilmiştir. Kongreyi engellemek isteyen İstanbul Hükümeti Mustafa Kemal'i tutuklama kararı çıkarttı, şehrin Fransızlar tarafından işgal edileceğini yaydı ve Elazığ Valisini kongreyi engellemesi için görevlendirdi. Buna tepki olarak İstanbul hükümeti ile ilişkiler kesilince Damat Ferit Paşa Hükümeti istifa etti. Ali Rıza Paşa Hükümeti kuruldu.

Kongrenin Önemi;

Erzurum Kongresi'nde alınan kararlar aynen kabul edilerek tüm yurdu kapsayacak şekilde genişletildi. Anadolu ve Rumeli Müdafa-i Hukuk Cemiyeti adı altında tüm cemiyetler birleştirildi. Böylece Milli Mücadele tek elden yönetilecekti. Millet adına söz söyleme yetkisi Temsil Heyeti'ne verildi.Milli Mücadele'nin resmî yayın organı İrade-i Millîye gazetesi çıkarıldı. Manda ve himaye kesin olarak reddedildi. İstanbul Hükümeti Anadolu'ya hakim değil tâbi olacağı belirtildi.

Temsil Heyeti ilk yürütme yetkisini Ali Fuat Paşa'ya Batı Anadolu'daki Kuvay-ı Millîye komutanlığına atayarak

kullandı. Manda ve himaye kabul edilemez.

Mısak-ı Milli tekrar kabul edildi.

AMASYA GÖRÜŞMESİ (Ekim 1919)

Yeni kurulan Ali Rıza Paşa hükümeti, Anadolu hareketini daha kolay kontrol etmek için, irtibat kararı aldı. Osmanlı Hükümeti adına Bahriye Nazırı Salih Paşa ile Mustafa Kemal arasında gerçekleşmiştir. Önemi, Amasya Görüşmesi ile Osmanlı Hükümeti Anadolu hareketini (Temsil Kurulu) resmen tanımıştır.

Amasya Görüşmelerinde Alınan Bazı Kararlar:

Türk topraklarımız her türlü tehlikeye karşı korunacak.

* Azınlıklara daha fazla imtiyaz verilmeyecektir. Anadolu ve Rumeli Müdafaa-ı Hukuk Cemiyetini İstanbul Hükümeti tanıyacaktır. Temsilciler kurulunun haberi olmadan düşmanla barış yapılmayacaktır.

* Meclis-i Mebusanın toplanması için Milletvekili seçimleri yapılacak.

* Meclis İstanbul'a toplanmayacak

ANKARA'YA TEMSİL KURULUNUN GELİŞİ (27 Aralık 1919)

Ankara'nın batı cephesine olan yakınlığı, güvenilir oluşu, ulaşım ve haberleşme imkanının elverişli olması, nedeniyle geldi. Böylece Ankara Milli Mücadele'nin merkezi oldu.

Son Osmanlı Meclis-i Mebusan'ın Açılması (12 Ocak 1920)

Mustafa Kemal İstanbul işgal altında olduğu için başka bir ilde toplanılmasını istemiştir ancak İstanbul'da toplanmıştır. Mustafa Kemal İstanbul'a giden milletvekillerinden Müdafa-i Hukuk grubunu kurlmalarını, kendisini Meclis başkanı seçtirmelerini ve Misak-ı Millî'yi kabul etmelerini istedi. Milletvekilleri meclis başkanı seçtirmediler, Müdafa-i Hukuk grubu yerine Felah-ı Vatan grubunu kurdular, ama Misak-ı Millî'yi kabul ettiler.

MİSAK-I MİLLÎ (28 Ocak 1920)

* Millî sınırlar içinde vatan bir bütündür, parçalanamaz.

*Türklerin çoğunlukta olduğu yerler Türk hâkimiyetinde kalacaktır.

Arap topraklarının geleceği bölge halkının yapacağı serbest seçimle belirlenecektir. Kapitülasyonlar kaldırılmalıdır (Milli Mücadelede ilk defa kapitülasyonlar reddedildi).

Önemi; Kabul edilmesi İstanbul'un resmen işgaline, Meclisin işgalci güçler tarafından basılıp dağıtılmasına neden oldu (16 Mart 1920). Mebusan Meclisi kapanınca TBMM'nin açılmasına zemin hazırladı. Mustafa Kemal'e Millî Mücadeleyi padişah adına da yürüttüğünü söyleme imkânı verdi.